Н. С. ПРИХОДЬКО

Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: prychodko.natalia@vnu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-9184-4617>

АВТОРСЬКА ПУНКТУАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ГРАФІКИ ТЕКСТУ

У статті окреслено поняття графіки тексту, місце розділових знаків у графічній системі тексту, зокрема поетичного; проаналізовано думки різних науковців щодо визначення терміна «авторська пунктуація»; окреслено системно-структурні властивості певних розділових знаків; акцентовано увагу на найважливішій функції пунктуаційних прийомів — експресивній; зазначено групи експресивно-стилістичних прийомів, які використовують, щоб здійснити емоційний вплив на слухача або читача (конструктивні, емотивні, комбіновані, контаміновані). Встановлено, що багатофункційність авторської пунктуації полягає у посиленні естетичного навантаження розділових знаків і розширенні меж їх використання. Нерегламентоване використання знаків пунктуації зумовлене історичними змінами і дією смислового принципу щодо розташування розділових знаків. Авторську пунктуацію можемо тлумачити як: заміну одних нормативно вмотивованих знаків на інші, нерегламентовані; текст, де не передбачено ніяких знаків; надмірне використання розділових знаків або лише якогось одного з них і відсутність у тексті будь-яких знаків. У статті окреслено основні функції авторської пунктуації: емотивну, емфатичну, логічну, оцінну, смислову, розділову. Встановлено, що на формування авторської пунктуації впливають: індивідуальний стиль, залежність від функційного стилю, від жанру, від традицій та норм певної історичної епохи. Авторська пунктуація, на нашу думку, — це явище міжстильове, бо властива текстам різних функційних стилів. Диференціюємо авторську пунктуацію в широкому (будь-яка свідомо, нерегламентована й не закріплена правописними нормами пунктуація в різних типах текстів) і вузькому (позначення всіх знаків, які стоять у рукописі; відмінне від нормативного вживання розділових знаків; індивідуально увиразнені знаки) розумінні.

Ключові слова: графіка, графічні засоби, пунктуація, авторська пунктуація, нерегламентована пунктуація.

У сучасних поетичних текстах надзвичайно важливу роль відіграє графічна організація, яка являє собою сукупність способів зовнішньої організації тексту. Графічні засоби пов'язані з граматичними, лексичними, пунктуаційними, фонетичними засобами мови.

На думку Н. С. Рєви, «поняття графіка включає в себе сукупність всіх знаків, що використовує ця система писемності: графеми, знаки пунктуації, наголосу, шрифтові виділення, використання різноманітного кегля, великих

N. S. PRYKHODKO

Lesya Ukrainka Volyn National University

Lutsk, Ukraine

E-mail: prychodko.natalia@vnu.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0002-9184-4617>

AUTHOR'S INDIVIDUAL PUNCTUATION AS AN ELEMENT OF TEXT GRAPHICS

The article sheds light on the concept of text graphics and the importance of punctuation in the graphic system of the text, in particular, poetic text. The author elucidates various scholars' approaches to the definition of the term *author's individual punctuation*, with a focus on the system-structural features of some punctuation marks and the most important functions of punctuation as a stylistic device. The article analyzes the expressive and stylistic means used to produce the greatest emotional influence on the listener or reader and classifies them into constructive, emotive, combined, and contaminated groups. The multi-functionality of the author's punctuation embraces strengthening the aesthetic loading of punctuation marks and expanding the boundaries of their use. The unregulated use of punctuation mark is determined by historical changes and the semantic principles concerning the location of punctuation marks. Author's punctuation can be interpreted as a substitution of some normatively motivated signs/marks with the unregulated ones; as a text devoid of any marks; as an excessive use of either some particular punctuation marks or only one of them and, on the contrary, their complete absence in the text. The article outlines the main functions of the author's punctuation: emotional, emphatic, logical, evaluative, semantic, dividing. The individual style, dependence on the functional style, genre, traditions, and norms of a definite historical epoch are the factors that influence the author's individual punctuation system formation. The author's punctuation is an inter-style phenomenon because it is inherent in texts of different functional styles. The research findings argue that the author's individual punctuation system should be interpreted in a broad sense as any conscious, deliberate choice of the unregulated punctuation mark, not fixed in the spelling rules, and in a narrow understanding — all the punctuation marks in the author's manuscript, which are different from the normative use.

Keywords: graphics, graphic means, punctuation, author's individual punctuation, unregulated punctuation.

Дата надходження до редакції — 28.05.2021

Дата затвердження редакцією — 08.07.2021